

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind organizarea și
funcționarea Institutului Român pentru Drepturile Omului**

Analizând propunerea legislativă privind organizarea și funcționarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților, cu adresa nr.Plx415 din 3.09.2018 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D893/4.09.2018,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare organizarea și funcționarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, instituție de interes național, cu personalitate juridică, organism independent în domeniul drepturilor omului.

Pentru stabilirea categoriei de legi din care face parte propunerea legislativă, precum și a primei Camere sesizate pentru dezbateră acesteia, este necesară clarificarea, în prealabil, **de către inițiator**, a anumitor aspecte din cadrul proiectului.

Astfel, la art.1 alin.(1) se invocă două acte de drept internațional public care se referă la înființarea de instituții naționale pentru drepturile omului, respectiv Rezoluția A/RES/48/134 a Adunării generale a Națiunilor Unite și Recomandarea R (97) 14 A Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. Având în vedere că acestea sunt, în fapt, recomandări care vizează încurajarea statelor să înființeze la nivel național instituții pentru promovarea și protecția drepturilor omului, este de analizat dacă ele reprezintă tratate sau acorduri internaționale,

în sensul art.75 alin.(1), teza întâi din Constituția României, republicată. **În caz afirmativ, propunerea legislativă ar avea caracter *ordinar*, iar prima Cameră sesizată ar fi Camera Deputaților.**

Un alt aspect care trebuie clarificat este cel de la art. 1 alin. (2), care prevede că Institutul Român pentru Drepturile Omului este „*organism independent în domeniul drepturilor omului, care, (...) își desfășoară activitatea, în condițiile legii, fără ca aceasta să fie influențată sau îngrădită de către alte instituții ori autorități publice*”.

În acest context, art.5 alin.(2) prevede că Institutul este condus de un Consiliu general, din care fac parte câte un membru desemnat de fiecare dintre Comisiile pentru drepturile omului și Comisiile juridice din Parlamentul României; totodată, la art. 5 alin.(7) lit. a) se menționează că acest Consiliu desemnează Comitetul director, din care fac parte și doi reprezentanți din partea Comisiilor pentru drepturile omului din Parlament; de asemenea, art.12 alin.(3) prevede că Institutul are obligația de a trimite, spre informare, Birourilor Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului și de a prezenta în cadrul Comisiilor pentru drepturile omului din Parlament raportul anual cu privire la activitățile sale.

Dispozițiile de mai sus ar putea conduce la încadrarea Institutului ca autoritate administrativă autonomă, caz în care ar fi incidente prevederile art.117 alin.(3) din Constituția României, republicată, **prima Cameră sesizată urmând a fi Camera Deputaților, potrivit art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, iar natura legii ar fi organică.**

Pe de altă parte, semnalăm că expresia „*organism independent*” nu este specifică normelor constituționale, precum și faptul că entitățile care au această caracteristică nu pot fi considerate în mod automat ca autorități administrative autonome. De altfel, potrivit art.1 alin.(4) și art.6 alin.(5) lit.f), directorul Institutului este *ordonator terțiar de credite*, finanțarea asigurându-se „din bugetul Parlamentului”, ceea ce ar însemna că Institutul ar fi subordonat din punct de vedere financiar față de o altă autoritate publică.

Totodată, proiectul prevede la art.9 alin.(1) că personalul Institutului este personal contractual, și nu funcționari publici.

În plus, din analiza atribuțiilor Institutului nu rezultă că acesta ar avea prerogative de putere publică, pentru a putea fi încadrat în art.117 alin.(3) din Constituție.

Precizăm că, prin Decizia nr.52/2018, Curtea Constituțională a reținut că: „*O asemenea autoritate nu fînțează numai prin simplul fapt al existenței sale, ci prin atribuțiile și actele pe care le emite, acestea din urmă fiind cele care produc consecințe juridice. Așadar, atunci când legiuitorul constituant s-a referit la înființarea unei autorități administrative prin lege organică a avut în vedere atât dispoziția de înființare propriu-zisă, cât și cele ce sunt asociate în mod intrinsec acesteia, respectiv cele prin care se stabilesc atribuțiile, categoriile de acte administrative emise și efectele acestora*”.

Clarificarea acestor aspecte prezintă importanță pentru stabilirea categoriei de legi din care face parte propunerea legislativă, precum și a primei Camere sesizate pentru dezbatere.

2. La **art.1 alin.(2)**, este recomandată utilizarea unei singure abrevieri - în cazul de față fie „IRDO”, fie „Institutul”.

Reiterăm observația, în mod corespunzător, pentru toate situațiile similare din proiect.

3. La **art.1 alin.(4)**, semnalăm că – de principiu – nu Institutul este ordonator terțiar de credite, ci directorul acestuia. A se vedea, în acest sens, și **art.6 alin.(5) lit.f)** din proiect.

Totodată, la **alin.(4) teza a doua**, având în vedere că Parlamentul nu are buget propriu, sugerăm să se analizeze sintagma „Finanțarea IRDO se asigură *din bugetul Parlamentului*”, urmând să se precizeze despre bugetul cărei Camere este vorba.

La **alin.(5)**, pentru un spor de rigoare redacțională, cuvântul „Municipiul” se va edita cu inițială mică. De asemenea, pentru un spor de precizie normativă, este necesar să fie specificată adresa exactă a sediului Institutului.

4. La **art.2 alin.(2)**, pentru un spor de claritate în exprimare, recomandăm ca sintagmele „drepturile și libertățile”, „drepturile omului” și „obligațiile legate de” să fie înlocuite cu formulările „**protejarea drepturilor și a libertăților**”, „**și a drepturilor omului**”.

Totodată, în acord cu exigențele normative, abrevierile „ONU” și „OSCE” trebuie să fie redactate *in extenso*.

5. La **art.3 lit.i)**, pentru unitate redacțională, propunem ca sintagma „Institutul cooperează și organizează, periodic, consultări și acțiuni” să fie înlocuită cu formularea „**cooperarea și organizarea periodică, de consultări și acțiuni**”.

Reiterăm observația și pentru situația similară de la **lit.j)**, unde sintagma „*colaborează și participă*” se va reda sub forma „**colaborarea și participarea**”.

6. La **art.4 alin.(1) teza a doua**, pentru utilizarea unui limbaj adecvat, propunem înlocuirea termenului „deschise” prin cuvântul „oferite”.

Referitor la **alin.(2)**, pentru concizie în redactare, este necesar ca expresia finală „în cadrul Institutului” să fie redată sub forma „în cadrul său”.

7. La **art.5 alin.(2) lit.b)**, pentru redarea cu exactitate a denumirii organizației menționate, sugerăm eliminarea sintagmei „din România” din finalul sintagmei „Consiliul Național al Rectorilor din România”.

La **alin.(10) lit.c)**, propunem ca textul să debuteze cu sintagma „**hotărăște declanșarea concursurilor ...**”, iar pentru corectitudinea exprimării, cuvântul „*locurilor*” se va înlocui cu termenul „**posturilor**”.

8. La **art.6 alin.(4)**, este de analizat și un alt caz de vacanță a postului de director, respectiv *la încetarea mandatului*, dacă acesta nu a fost reînnoit potrivit alin.(3) teza a doua.

Această observație este valabilă și pentru cazul similar de la **art.7 alin.(3)**.

La **art.6 alin.(5) lit.b)**, pentru corectitudine în redactare, sintagma „*a întregii*” se va reda sub forma „**al întregii**”.

Totodată, la **lit.f)**, pentru completarea informației juridice, după titlul actului normativ invocat se va insera mențiunea „**cu modificările și completările ulterioare**”.

9. La **art.9**, semnalăm existența unei posibile contradicții între **alin.(1)**, care prevede că personalul IRDO își desfășoară activitatea în baza *contractului individual de muncă*, și **alin.(6)**, care stabilește că persoanele cu funcții de conducere și de execuție din cadrul Institutului *nu pot fi membri ai unui partid politic și nici nu pot îndeplini nicio altă funcție publică sau privată, cu excepția activităților și funcțiilor didactice din învățământul superior*, restricții care sunt specifice funcțiilor publice.

De asemenea, la **alin.(2)**, propunem înlocuirea termenului „persoane” prin cuvântul „**posturi**”.

La **alin.(9)**, pentru rigoare în reglementare, este necesară revederea și reformularea sintagmei „*atrage răspunderea disciplinară sau administrativă, după caz*”, având în vedere că, potrivit art.9 alin.(1)

teza întâi din proiect, „personalul Institutului Român pentru Drepturile Omului își desfășoară activitatea **în baza contractului individual de muncă**”, aplicându-i-se, așadar, prevederile Legii nr.53/2003 – Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare”. Or, potrivit Codului muncii, pentru personalul contractual sunt reglementate patru tipuri de răspundere: *disciplinară, patrimonială, contravențională și penală*, cea administrativă neaplicându-se acestui tip de personal.

~~PREȘEDINTE~~

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 231/26.09.2018

• *EVENIMENTE SUFERITE de actul ...*

L. nr. 9/1991

M. Of. nr. 24/30 ian. 1991

• *Lege privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului*